

פר' מטות-מסעי | יום ד | כ"ה תמוז ה'תשפ"ד | פרק ל"ב פסוק כ' – פרק ל"ג פסוק מ"ט

הניזולטר היומי והפצת התורה לרבבות אלפי ישראל
מוקדשים לע"נ מרת בריינדל ב"ר שמואל משה ע"ה
הונצחה ע"י יוצ"ח שיחי'

מעוניינים להקדיש את הניזולטר היומי לזכות יקיריכם?

לחצו כאן

**לתרומות
והנצחות**

**לרישום
לתורה שבכתב**

**למערכת
המבחנים**

הביטאון
המורחב
והמיוחד
לכבוד יומא דהילולא
רבא דרבינו רש"י הקדוש

הזכירנו!

כ-80 עמודים
מלאים מזן אל זן
בתוכן מרתק ועשיר

שיחות הוד בצל מרן
ורבנו גדולי הדור שליט"א
מאמרים, תחקירים,
תולדות רש"י ופועלו,
מארגים היסטוריים, ועוד

הביטאון
המיוחד
נשלח בס"ד
בדיוור ישיר
לבית רבבות
הנבחרים
הקבועים!

חפשו את הביטאון בכל נקודות ההפצה
של הגיליון השבועי, ובבתי הכנסת המרכזיים

02.500.20.18

הניוזלטר היומי: TS025002018@GMAIL.COM

שיעורים בפרשת השבוע במגוון סגנונות ושפות | מבחני סיכום
יומיים | מבחן כולל שבועי | הגרלות ומתן שכרה בצידה

פולמוס גבולות ארץ ישראל

בפרשת השבוע – פרשת מסעי – מפרטת התורה את גבולות ארץ ישראל, תוך ציון שמות של ערים והרים, ימים ונהרות. גם בפרשת לך לך (בראשית טו יח), ובפרשת

משפטים (שמות כג, לא), ובפרשת עקב (דברים יא, כד), וכן בתחילת ספר יהושע, מזכירים נקודות ציון לגבולות ארץ ישראל.

חוסר מידע

במשך השנים נוצר קושי לזהות את המיקום המדויק של קו הגבול, אם מחמת שנחרבו הערים הקדומות, ואם מחמת שהשתנו שמם. גם לא ניתן היה לסמוך על ציורי מפות שלא דייקו בציורים, ואף הערים הנקראות בערבית בשמות דומים לשמות הקדומים כבר כתב החזון איש (שביעית סימן ג ס"ק יח יט): "אין אנו בטוחים אם אפשר לסמוך על מפת הארץ שלא דקדקו בדברי חז"ל, ושמות הערים ומקומותיהם נשתנו, ויש שנמחקו ובנו על פי אומדנות". עכ"ל.

מה גם, שרוב הראשונים והאחרונים לא התגוררו בארץ ישראל ולא עסקו או הכריעו בשאלת מיקום הגבולות וכמעט שלא כתבו הפוסקים הקודמים על כך מאומה.

לחוסר המידע על מיקום הגבולות' השלכות חמורות הנוגעות למצוות התלויות בארץ, ובעיקר לשנת השמיטה. לדעת היכן מסתיים הגבול של ארץ ישראל, ולא חל קדושה על הפירות.

פולמוס הערבה

פולמוס ער התעורר אודות חיוב שמיטה באזור 'הערבה'. תחילת הערבה בקצה דרום ים-המלח, וסופה בעיר אילת. רוב שטחי הערבה שוממים מיישוב מגורים, אך יש בה הרבה יישובים חקלאיים, שדות ובתי גידול ירקות.

הערבה מחולקת לכמה מועצות ואזורים, א. 'הערבה הצפונית' ב. 'הערבה התיכונה', שם יש נחל הנקרא "נחל ערבה" הזורם מדרום לצפון, ומשני צדי הנחל יש יישובים חקלאיים. כן נמצא שם 'נחל פארן' הפונה באלכסון לצד מערב, וגידולי המושבה 'פארן' המה מעבר לנחל זה לצד דרום. ג. הערבה הדרומית, בקצה האחרון הקיצוני ביותר לצד דרום, עד אילת [יש הקוראים לערבה התיכונה והצפונית יחד בשם 'הערבה הצפונית'].

אודות הערים והיישובים בערבה התעוררה מחלוקת גדולה, איזה מהם נחשב כחלק מארץ ישראל ויש בפירותיו קדושת שביעית ואיסורי ספיחין, ואיזה מהם אינו חלק מארץ ישראל. אם כי הכל מסכימים שקצה ים המלח הוא הקצה הדרום-מזרחי של ארץ ישראל, אלא שנחלקו מאיזה קצה של ים המלח מתחיל הגבול, האם מהקצה המזרחי או בקצה המערבי.

דעת בעל 'דרך אמונה'

מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצ"ל בספרו דרך אמונה בירר באריכות על פי מקורות רבים מחז"ל שהגבול של ארץ ישראל מסתיים כבר ב"נחל צין" העובר לכל דרומה של ארץ ישראל, ולפי זה נמצא שכמעט כל שטחי הערבה הם מחוץ לארץ ישראל, אך כתב כן להלכה ולא למעשה אחרי שחותנו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל לא הסכים לכך.

דעת בעל 'משנת יוסף'

הגאון רבי יוסף ליברמן זצ"ל, בעל משנת יוסף, בירר להלכה כשיטת הספר 'תבואות הארץ' (נדפס בשנת תר"ה), שקו הגבול הדרומי הוא במעלה עקרבים, קדש ברנע

ועצמון, והוכיח שם היכן הם מקומות אלו בימינו, ושיטה זו קרובה לשיטת הדרך-אמונה, כך שכמעט כל שטח הערבה הוא בחוץ לארץ.

הכרעת בד"ץ העדה החרדית

על פי הכרעת הגאון בעל מנחת יצחק זצ"ל והגאון רבי יעקב בלוי זצ"ל ועוד, הכריעו בבד"ץ העדה החרדית כשיטת המשנת יוסף, אך למעשה לא מכשירים הבד"ץ את כל הפירות וירקות שתחת הגבול הזה, משום שחוששים לשיטת הספר 'אדמת קדש' שכתב שישנה בליטה גדולה מהגבול הדרומי המגיעה עד אזור 'עין יהב' או 'עין רחל', ולכן הם מכשירים פירות וירקות רק מהאזור שאחרי היישוב עין יהב (וכן את חלק מהישוב עין יהב).

קו המעלה השלושים

שיטה רביעית היא שיטת מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל: כידוע, כדור הארץ מחולק לפי 360 מעלות, וארץ ישראל נמצאת בין המעלה ה-30 בדרום הארץ עד למעלה ה-35 בצפון הארץ. והנה באמצע שטח הערבה עובר קו השלושים (בערך אצל היישוב 'לוטן'). הרב אלישיב זצ"ל סבר שיש להחמיר בכל הערבה צפונית והתיכונה עד לקו שלושים, שכולם נחשבים חלק מארץ ישראל, בהתאם לדברי הרמב"ם שכתב ששם הגבול.

עד אילת

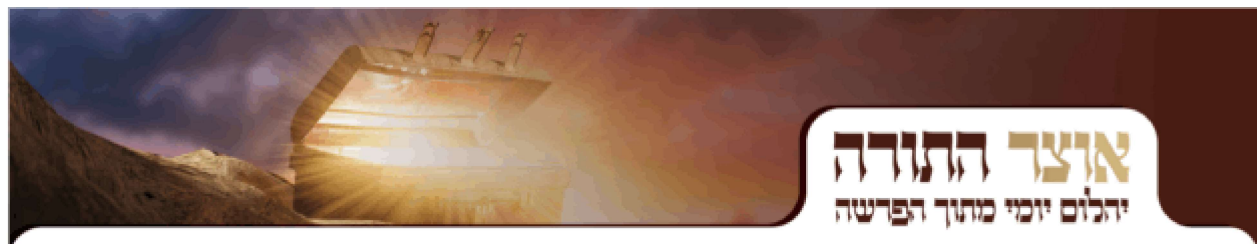
יש שכתבו שצריך להחמיר בכל שטח הערבה אפילו עד אילת, מחשש שמא היא בכלל גבולות הארץ. אולם רוב הפוסקים לא חששו לשיטה זו להחמיר כל כך.

עד אילת

בדומה לכך יש המחמירים ברוב שטח הערבה עד היישוב יטבתה הקרוב לאילת, כיון שמובא בשם החזון איש שאמר שהיישוב יטבתה הוא בוודאי חוץ לארץ (אורחות רבינו ח"ב עמוד שסח).

במסגרת יריעה קצרה זו לא נוכל להרחיב עוד בפולמוס זה, אודותיו חוברו ספרים וקונטרסים רבים, זה בונה זה סותר כדרכה של תורה, וכל אחד ינהג כהוראת רבותיו ומוריו וילך בטח ללא שום מכשול.

לתגובות, הארות והוספות על המדור – לחצו כאן

אלה מסעי (לג, א). משל למלך וכו' התחיל אביו מונה כל המסעות, כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך וכו' (רש"י)

כאן ישננו' – במתן תורה היו ישנים בבוקר. 'כאן הוקרנו' – במלחמת עמלק אשר קרך בדרך. כאן חששת את ראשך – בחטא העגל שחששת ולא ידעת מה נעשה עם ראש העדה משה רבנו.

נימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש (במדבר לג, לח)

בדרך צחות אמר כ"ק האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל, בעל חוקי-חיים: לפעמים מתעוררים חילוקי דעות בין אנשים המתפללים במניין אחד, חלקם רוצים שלא לומר תחנון עקב הילולא של צדיק, וחלקם טוענים שאין זו סיבה שלא לומר תחנון, על כן, אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום הסתלק מן העולם בראש חודש, ביום בו ממילא לא אומרים תחנון, כדי שלא יבוא לידי מחלוקת בהילולא שלו אם לומר תחנון...

טומאה בחיבורים

הנוגע בכלי בעוד הכלי מחובר אל המת, דינו של הנוגע כאילו הוא נגע במת עצמו, וממילא הוא נעשה 'אב הטומאה' שטמא שבעת ימים וטעון הזאת אפר פרה, ואין אומרים שהכלי נעשה אב הטומאה והנוגע בכלי נעשה רק ראשון לטומאה.

לתגובות והערות על המדור

עם תחילת לימוד ספר דברים

מכריזים אנו בס"ד לרבבות אלפי
לומדי ונבחני תורה שבכתב על

מבצע 'משנה תורה'

שייערך במשך כל חודשי לימוד ספר דברים
החל מעתה ועד לשמחת תורה הבעל"ט

לחיזוק ועידוד הלימוד של ספר 'משנה תורה'
הכולל כל התורה ואשר נודע בסגולתו

ובפרט ביומי דפגרא, ימי בין הזמנים,
חודש אלול וירח האיתנים

קראו עמכם דברים!

בין כלל הלומדים והנבחנים

אשר יקפידו על לימוד ומבחנים רצופים לאורך כל ספר דברים
ייערכו הגרלות ענק עם מאות זוכים על פרסים רבים

בלימוד התורה
זוכים לתשובה שלמה!

הגרלה ב'

ללומדים ונבחנים משך כל
חודש אלול

+ 30 זוכים מתוך הנבחנים ברציפות בחודשי אב, אלול

מועד ההגרלה: מוצאי ר"ה תשפ"ה

גם בבין הזמנים,
נשארים מחוברים!

הגרלה א'

ללומדים ונבחנים משך כל
חודש מנחם אב

מועד ההגרלה: ר"ח אלול תשפ"ד

כי התורה כוללת,
כל הטובות!

הגרלה ד'

ללומדים ונבחנים משך כל
ספר משנה תורה - דברים

מועד ההגרלה: ז' בחשוון תשפ"ה

חבוקים ודבוקים,
בירח האיתנים!

הגרלה ג'

ללומדים ונבחנים משך כל
חודש תשרי

+ 30 זוכים מתוך הנבחנים ברציפות בחודשי אב, אלול, תשרי

מועד ההגרלה: ר"ח חשוון תשפ"ה

על מנת להיכנס להגרלות, יש לערוך בהצלחה לכה"פ 80% מהמבחנים
שימו לב: כל ההגרלות והפרסים, הינם בתוספת להגרלות
הקבועות הנערכות עם עשרות זוכים מדי שבוע בסכומים גדולים

370
זוכים
בהגרלות ענק!

תורה ברורה

סיכום הנישאים הנלמדים היום בחומשי ורש"י

הנושא היומי בפרשה

התנאי עם בני גד וראובן • בני גד וראובן ובני מנשה בונים ערים בארץ סיחון ועוג

והייתם נקיים:

כמענה להבטחת בני גד וראובן, ענה להם משה: אם אכן תעשו כך, וכל חלוץ

מלחמה ממכם יעבור את הירדן וילך בראש המלחמה עד שיוריש את אויביו, אזי לאחר שתיכבש הארץ תהיו נקיים מה' ומישראל, ותקבלו לאחזה את ארץ סיחון ועוג.

ואם לאו - הרי שחטאתם לפני ה', ודעו את העונש שתקבלו על כך.

היוצא מפיכם תעשו:

מוסיף משה ואמר להם: אתם תבנו ערים לטפכם, ואחר כך גדרות לצאנכם, ובנוסף תעשו את אשר הוצאתכם מפיכם הבטחה לעבור למלחמה במשך 14 שנה עד תום הכיבוש והחילוק, כי משה ביקש מהם רק ללחום במשך 7 שנות הכיבוש, והם הוסיפו לקבל על עצמם גם את שנות החילוק.

ואכן כך עשו.

כאיש אחד:

בני גד וראובן כולם כאיש אחד ענו למשה: עבדיך יעשו את כל אשר אדוני מצווה! טפנו ונשותינו וכל בהמתנו יישארו בערי הגלעד, ואנחנו נעבור חלוצים למלחמה.

מינוי ממונים:

משה מינה את אלעזר ואת יהושע בן נון ואת נשיאי השבטים, שישמשו כממונים על בני גד וראובן לוודא שהם יקיימו את תנאם. וכך אמר משה לממונים: אם כל חלוץ מלחמה מבני גד וראובן יעברו אתכם את הירדן להילחם, אזי לאחר כיבוש הארץ תתנו להם את ארץ הגלעד, ואם לא יעברו חלוצים, לא יקבלו חלק בארץ גלעד אלא יקבלו אחזה בתוכם בארץ כנען.

נעבור חלוצים:

בני גד ובני ראובן עונים שוב: אנחנו נעשה את אשר דיבר ה', נעבור חלוצים לארץ כנען, ובאותה שעה כבר תהיה ברשותנו אחוזת נחלתנו מעבר לירדן. משה קיבל את דבריהם, ונתן להם, וכן לחצי שבט מנשה, את ממלכות סיחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן, כולל כל הערים שבתוכם.

ערי גד:

לאחר שקיבלו את הערים החלו בני גד לבנות כבתי מבצר וגדרות צאן את הערים הבאות: דיבון; עטרות; ערוער; עטרות-שופן; יעזר; יגבהה; בית-נמרה; בית-הרן.

ערי ראובן:

ואילו בני ראובן בנו את הערים הבאות: חשבון; אלעלא; קרייתים; נבו; בעל מעון; שבמה (הנקראת למעלה 'שבם'). אולם בני ראובן קראו לערים אלו שמות חדשים, בפרט לערים 'נבו' ו'בעל מעון' שהם נקראו כך על ידי הגוים בשמות של עבודה זרה, ובני ראובן החליפו את שמות הערים.

ערי בני מכיר:

לאחר שבניו של מכיר בן מנשה הלכו לארץ גלעד וגירשו ממנה את האמורי היושב בה, נתן להם משה את הגלעד, ושם התיישבו.

חוות יאיר:

ואילו יאיר בנו של מנשה הלך וכבש הכפרים סביב לארץ גלעד, ומאחר ולא היו לו בנים קרא לכפרים אלו בשמו לזכרון 'חות יאיר'.

נובח בן מנשה לכד את הערים 'קנת' והכפרים הסובבים אותה, וקרא לעיר בשמו 'נובח', ולדעת רבי משה הדרשן שם זה לא התקיים, ולכן נכתב ויקרא לה באות ה"א

רפה ולא נכתב לה. (אולם רש"י מעיר שיש עוד שני מקומות בתורה שנכתב כך).

פרשת מסעי

חסדיו של מקום:

הכתוב מונה את 42 המסעות במדבר, במטרה לספר את חסדי ה', שלמרות שגזר על ישראל לטלטלם במדבר 40 שנה, לא תאמר שהיו מטולטלים כל השנים בלי מנוחה, אלא תקופות ממושכות ישבו במקום אחד במנוחה. שהרי מתוך כלל המסעות הרי 14 מהם, מרעמסס עד רתמה, היו בשנה הראשונה עוד בטרם הגזירה שנגזרה ברתמה במקום שליחת המרגלים.

זאת ועוד, 8 מסעות, מהר-ההר עד ערבות מואב, אירעו בשנה הארבעים לאחר מיתת אהרן. אמור מעתה שבמשך 38 שנים נסעו רק 20 מסעות בלבד.

בן המלך החולה:

סיבה נוספת לפירוט המסעות, כמו מלך שבנה חלה והוא נסע עמו לארץ רחוקה לצורך טיפוליים רפואיים, ובדרך חזרתו התחיל אביו לפרט את כל המסעות, כאן כאב לך הראש, כאן היה לנו קר, כאן נשאת לשינת לילה וכו', כך בסיום ארבעים שנות המדבר מפרט הכתוב את כל המסעות.

כתיבת המסעות:

משה רבנו כתב את כל המסעות שנסעו בני ישראל ויצאו ממקום למקום על פי ה', מאז צאתם ממצרים לצבאותם על פי משה ואהרן.

יציאת מצרים:

המסע הראשון היה ביום ט"ו בניסן, למחרת יום הקרבת קרבן פסח, כאשר בני ישראל נסעו מרעמסס ויצאו ממצרים ביד רמה לעיני כל מצרים, שהיו טרודים באבלם ובקבורת הבכורים שהכה ה', מלבד מה שעשה שפטים גם באיללים שלהם.

המסעות:

מרעמסס נסעו אל 'סוכות' || ומשם אל 'אתם' בקצה המדבר || ומשם אל 'פי החירות' הנמצאת מול העבודה-זרה בעל פעור, לפני העיר מגדול || משם נסעו ועברו את הים, ולאחר מכן הלכו שלשה ימים בלי למצוא מים עד שהגיע אל 'מרה' || ומשם אל 'אילים', שם היו 12 עינות מים ו70 תמרים || ומשם אל יד-ים-סוף || ומשם אל 'מדבר-סין' || ומשם אל 'דפקה' || ומשם אל 'אלוש' || ומשם אל 'רפידיים', שם לא היה להם מים לשתות.

משם נסעו אל 'מדבר סיני' || ומשם אל 'קברות התאוה' || ומשם אל 'חצרות' || ומשם אל 'רתמה', שנקראת כך על שם לשון הרע של המרגלים, ולשון הרע נמשלת לגחלי רתמים || ומשם אל 'רמון-פרץ' || ומשם אל 'לבנה' || ומשם אל 'רסה' || ומשם אל 'קהלתה' || ומשם אל 'הר שפר' || ומשם אל 'חרדה' || ומשם 'מקהלות' || ומשם אל 'תחת' || ומשם אל 'תרח' || ומשם אל 'מתקה'. משם נסעו אל 'חשמונה' || ומשם אל 'מוסרות' || ומשם אל 'בני יעקן' || ומשם אל 'חור-הגדגד' || ומשם אל 'יטבתה' || ומשם אל 'עברונה' || ומשם אל 'עציון גבר' || ומשם אל 'מדבר-צין' היא 'קדש'.

מיתת נשיקה:

מקדש נסעו אל 'הר-ההר', שם מת על אהרן אל הר-ההר ומת במיתת נשיקה על פי ה', ביום ה' בחודש אב, החודש החמישי, בשנה הארבעים ליציאת מצרים, כשהוא בן 123 שנים במיתתו.

וישמע הכנעני:

עם מיתת אהרן הסתלקו ענני הכבוד, וכשהגיעה שמועה זו לאוזני עמלק ששינה את לשונו לדבר כמו כנעני, והוא היה מלך ערד שישב בנגב של ארץ כנען, סבר שניתנה רשות להילחם את ישראל.

גודל המחנה:

מהר ההר נסעו אל 'צלמונה' || ומשם אל 'פונון' || ומשם אל 'אובות' || ומשם אל 'עיי העברים' (הלשון 'עיי' פירושו חורבות וגלי אבנים) || ומשם אל 'דיבון-גד' || ומשם אל 'עלמון דבלתימה' || ומשם אל 'הרי העברים' לפני הר נבו || ומשם אל 'ערבות מואב' הנמצאות על יד ירדן יריחו, ובכל הסתיימו 42 המסעות.

שם בערבות מואב חנו בשטח שהתחיל מ'בית-השימות' ונמשך עד המישור של שיטים שנקרא בשם 'אבל-השיטים', ומכאן למדנו שגודל מחנה ישראל היה 12 מיל, שכן רבה בר בר חנה ראה את השטח הזה ומדד שיש בו 12 מיל.

ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים
למעבר למערכת המבחנים
המסייע להבנה ברורה ושינון התורה

לחץ כאן

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה
יום נפלא ומתוק מתחיל
בלימוד התורה באהבה
אל תפספס את הלימוד היומי בחומש ורש"י!

להרשמה לחץ כאן

המפעל העולמי 'תורה שבכתב' - נוסד במטרה לעודד לימוד וידעת התורה הק' עם פירוש רש"י למען עידוד הלימוד והשינון, שולחים אנו מדי יום את הניוזלטר היומי עם סיכום מתומצת על הפרשה היומית, שיעורים במגוון שפות, קבצי לימוד, מבחנים, יהלום יומי ועוד. כמו"כ, אנו מפעילים מערך ענק של שיעורים יומיים, מבחני סיכום יומיים ושבועיים, ועוד פעילויות רבות, בקו התוכן שלנו 02-5002018, או בפלטפורמות נדרים פלוס.

השירות הינו חינמי ונועד כדי להגדיל תורה ולהאדירה ולכן נשמח אם תעבירו את הניוזלטר לכל דורש, אם כי כל הזכויות החומרים המובאים בו הינם שמורים למפעל העולמי 'תורה שבכתב' ואין לעשות בהם כל שימוש

להצטרפות לרשימת התפוצה וקבלת הניוזלטר היומי לחץ [כאן](#) או שלח לנו מייל חוזר